

Haluavatko kuluttajat joustaa?

Enni Ruokamo

Tutkija, Tohtorikoulutettava

Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu

22.1.2019 Uusiutuvan energian ajankohtaispäivä

Enni Ruokamo, Oulun yliopisto

Kuluttajat ja kysyntäjousto

- **Oleellisia kysymyksiä:**
  - Miksi kuluttajat valitsevat kiinteähintaisen sähkösopimuksen dynaamisen sijaan?
  - Ovatko kuluttajat valmiita joustamaan sähkönkulutuksessa ja/tai lämmityksessä?
  - Miten kuluttajia voitaisiin aktivoida kysyntäjouston saralla rahallisen kompensaation lisäksi?

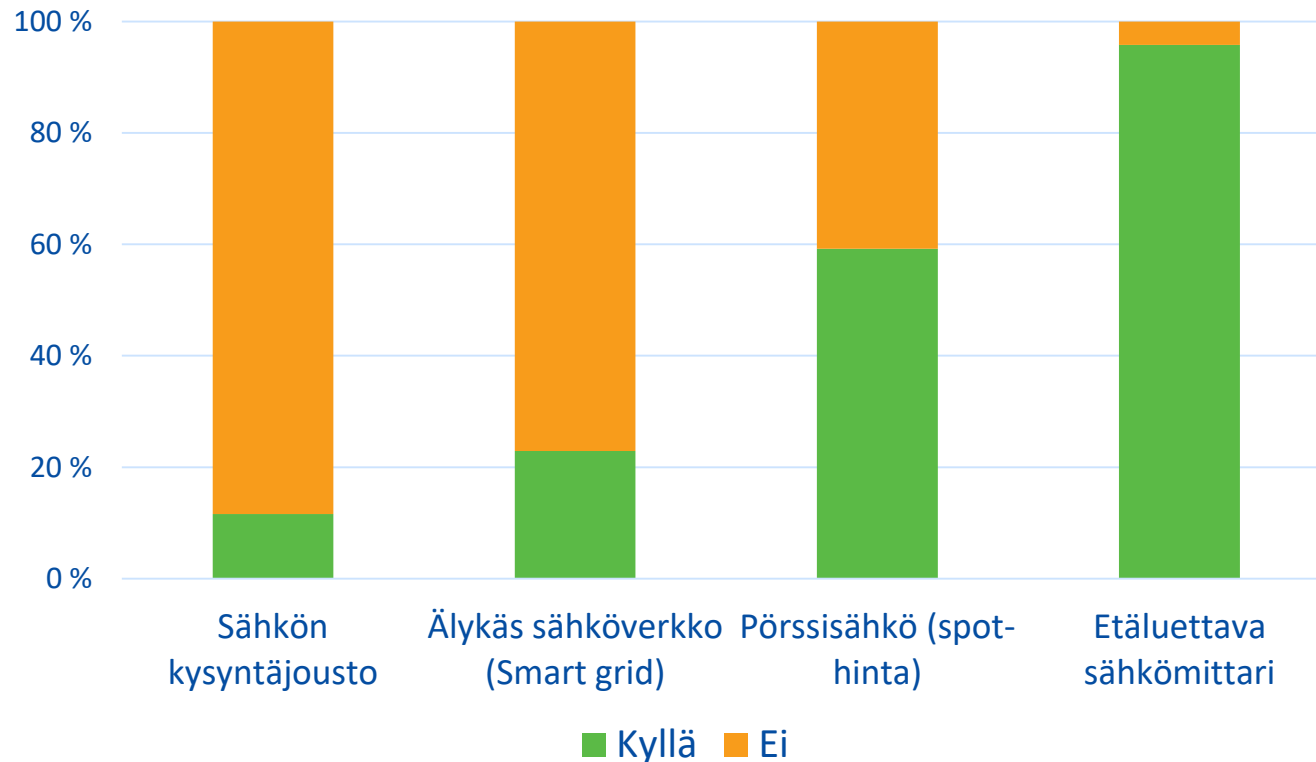

Kuluttajat ja kysyntäjousto

- **Tietoa kyselytutkimuksista**
  - **BCDC Energian hankkeessa toteutettiin laaja kyselytutkimus lokakuussa 2016**
  - **Tavoitteena tarkentaa kokonaiskuvaava kotitalouksien näkemyksistä heille jo tarjottavista sekä kehitteillä olevista uusista palveluista, tuotteista ja sopimuksista**
  - **Satunnaisotanta Manner-Suomen alueen omistusasujista (Väestörekisterikeskus)**
  - **Vastauksia saatiin 380 kpl**

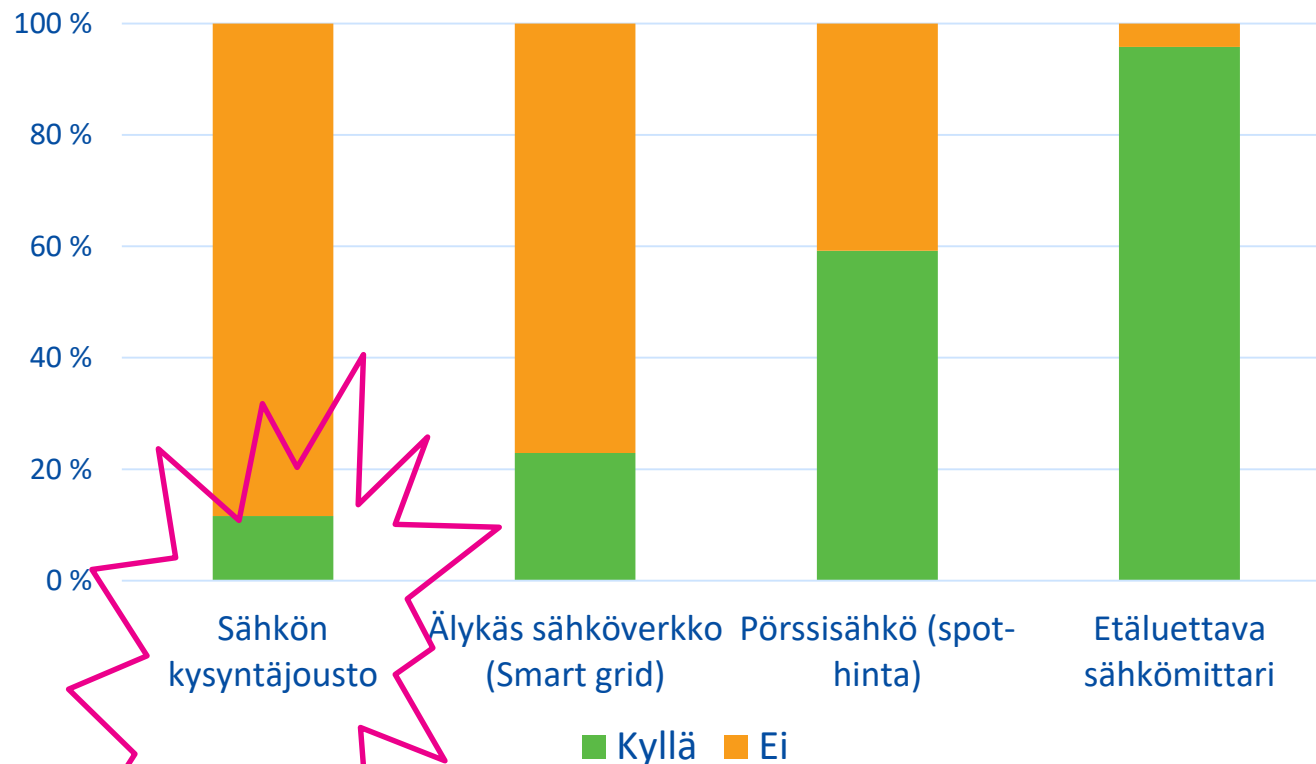
Kysyntäjousto tutuksi

Termit, joista kuluttaja on kuullut aikaisemmin (N=380)

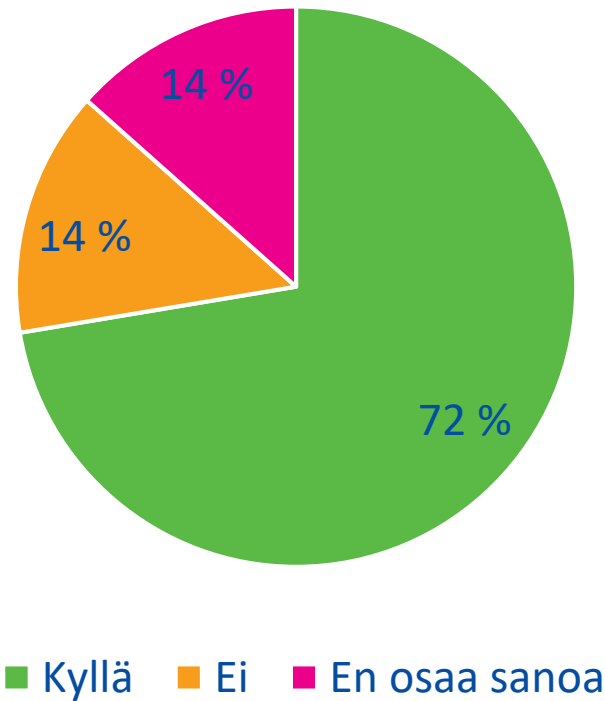
Kysyntäjousto tutuksi

Termit, joista kuluttaja on kuullut aikaisemmin (N=380)

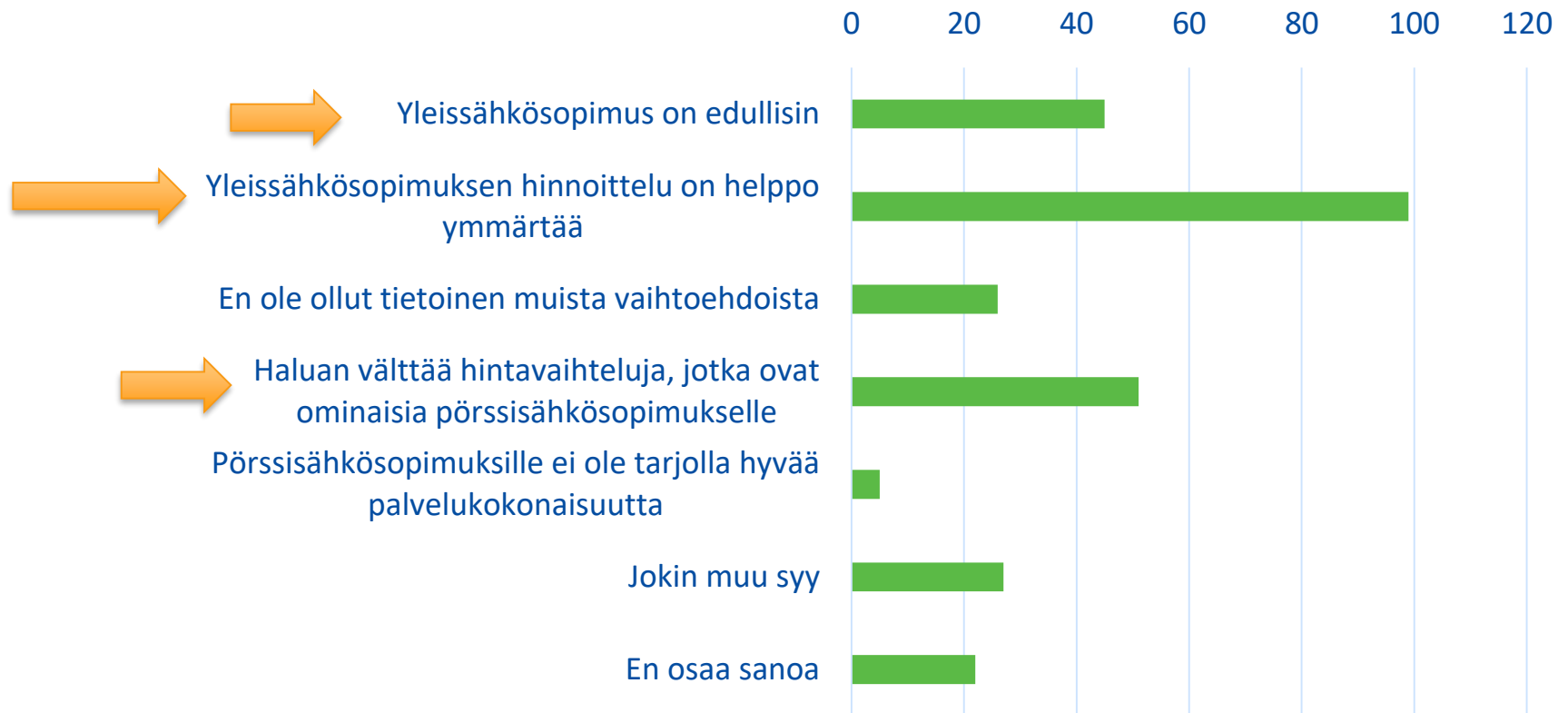
Sähkösopimukset

Onko teillä kiinteähintainen yleissähkösopimus? (N=380)

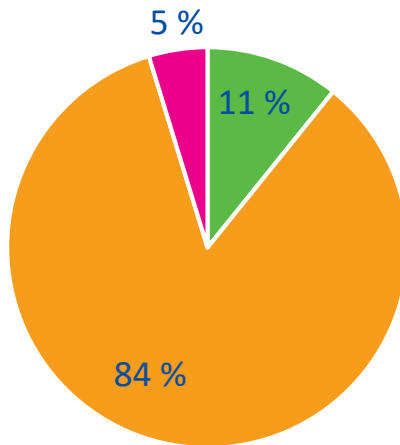
Sähkösopimukset

Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten yleissähkösopimuksen valitsemisen syytä? (N=275)

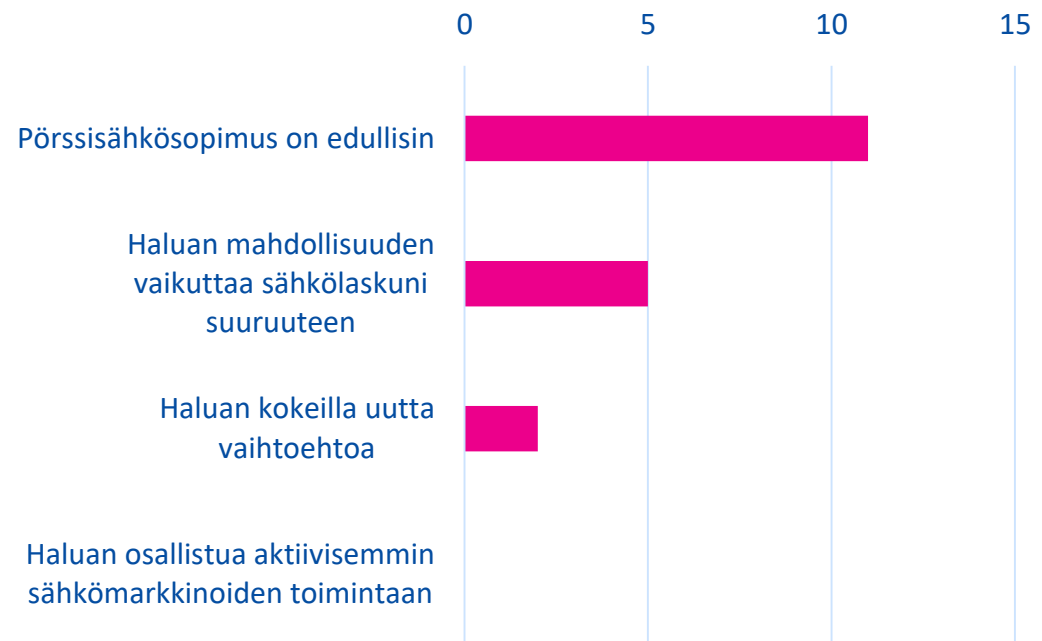
Sähkösopimukset

Oletteko harkinnut pörssisähkösopimusta, jossa sähkönhinta vaihtelee tunneittain (spot-hinta)? (N=380)

- Kyllä
- En
- Minulla on jo käytössäni pörssisähkösopimus

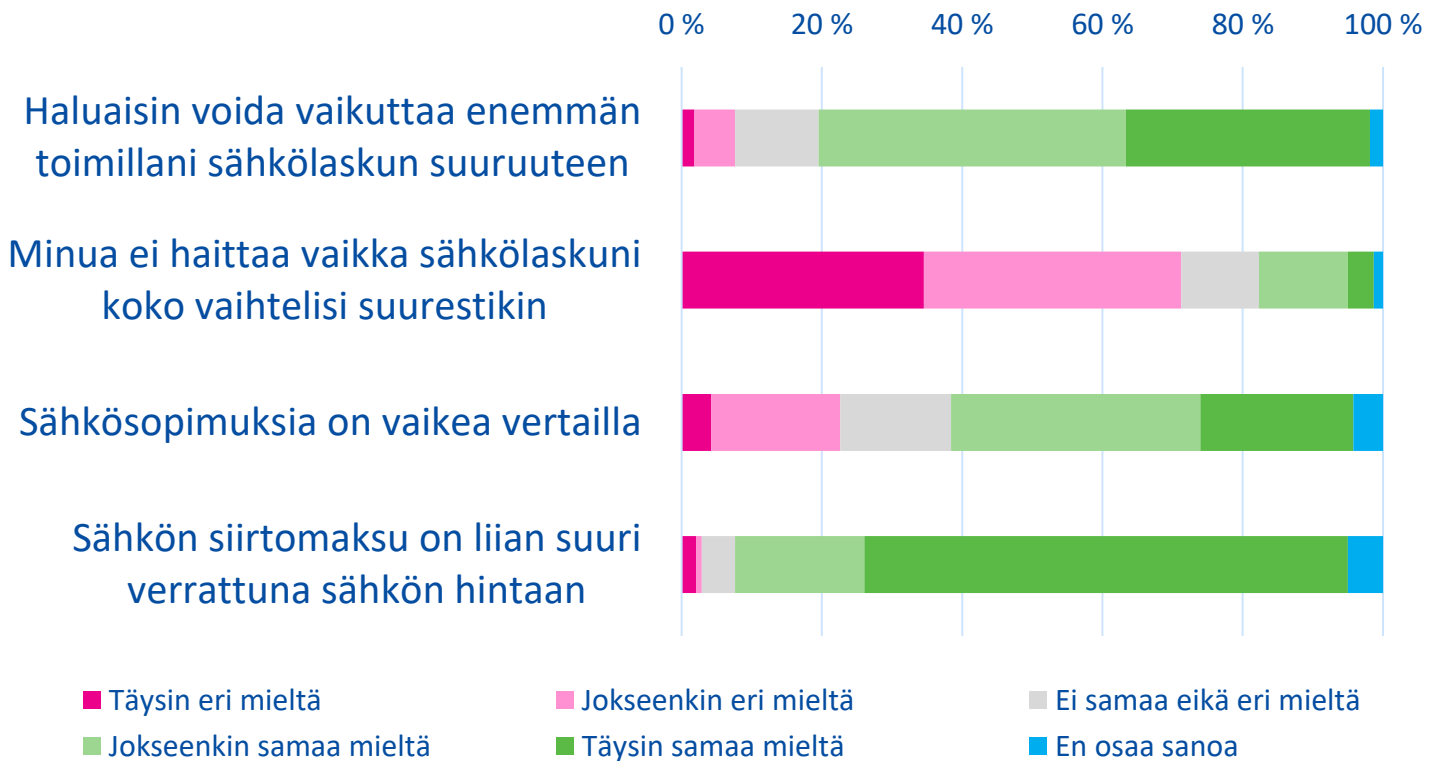
Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten pörssisähkösopimuksen valitsemisen syytä? (N=18)

Sähkösopimukset

Sähkösopimukseen liittyvät väittämät (N=380)

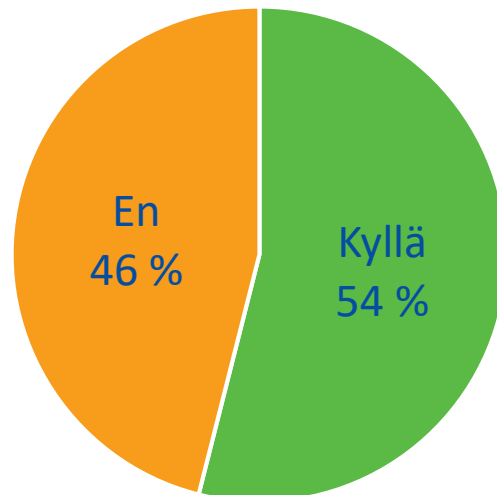
Kysyntäjoustopalvelut

Tutkimustuloksien perusteella (ks. Ruokamo et al., 2018; Broberg & Persson, 2016) kuluttajat ovat valmiimpia ottamaan käyttöönsä lämmityksen kysyntäjoustopalveluja kuin palveluja, jotka liittyvät käyttösähkön ohjaukseen

Kysyntäjoustopalvelut

Oletteko valmis hankkimaan sopimuksen, johon sisältyy sähkönkulutuksen etäohjausta (kulutusta siirretään tarvittaessa pois energiankysynnän huipputunneilta)? (N=380)

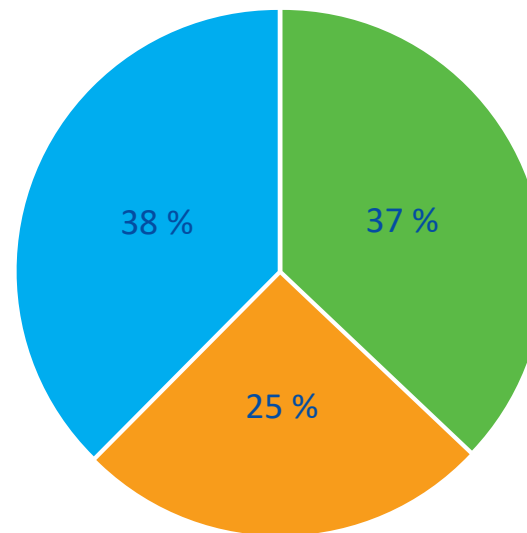

Mikäli halukas, niin...

Kysyntäjoustopalvelut

...millaiseen sähkönkulutuksen ohjaukseen olisitte valmis osallistumaan? (N=205)

Mikäli halukas, niin...

- Sähkönkulutusta voi säädellä automaattisesti sopimuksessa sovittuina kellonaikoina.
- Mahdollisesta sähkönkulutuksen siirrosta ilmoitetaan minulle ja voin halutessani kieltäytyä siitä (ilman kieltoa, siirto tapahtuu).
- Mahdollisesta sähkönkulutuksen siirrosta lähetetään minulle pyyntö ja voin suostua siihen halutessani (siirto tapahtuu vain luvalla).

Kysyntäjoustopalvelut

Halukkuutta osallistua sähkönkulutuksen etäohjaukseen lisää:

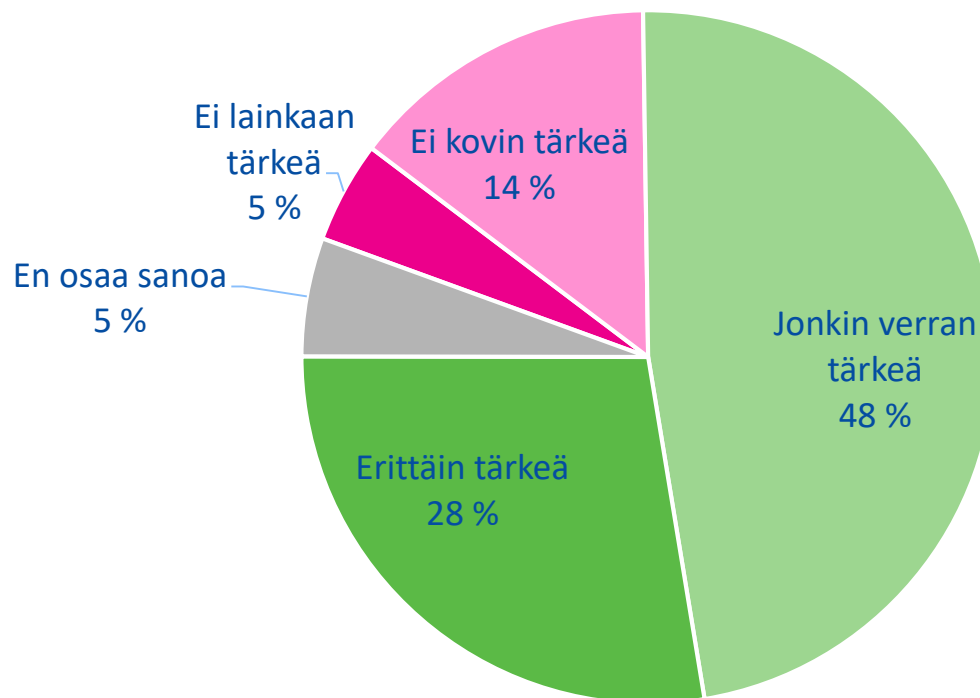
- Halu voida vaikuttaa toimillaan enemmän sähkölaskuun
- Olemassa oleva pörssisähkösopimus / kiinnostus pörssisähköön
- Kiinnostus seurata sähkönkulutusta palvelun tai laitteen avulla
- Kysyntäjoustopalvelun tärkeänä pitäminen päästövähennyksien kannalta

Halukkuutta osallistua sähkönkulutuksen etäohjaukseen vähentää:

- Päivätyö (töissä 8-16)
- Asuminen rivitalossa
- Sukupuoli

Kysyntäjouston aktivointi

Kuinka tärkeänä pidätte kotitalouksien tarjoaman jouston merkitystä energiamarkkinoiden hiilidioksidipäästöjen pienentämisessä? (N=380)

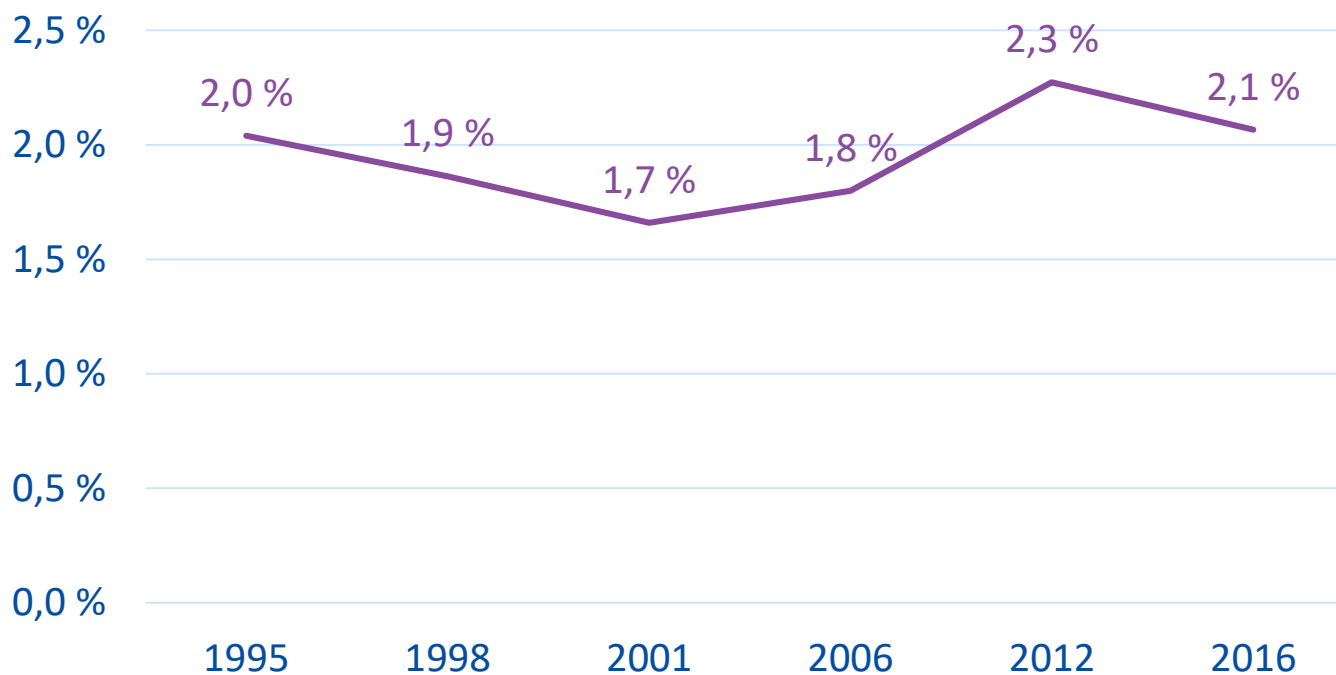
Kysyntäjouaston aktivointi

Tutkimustuloksien perusteella (ks. Ruokamo et al., 2018) kuluttajat tyytyvät vuositasolla jopa 130€ pienempiin kompensaatioihin kysyntäjoustoposta, mikäli kysyntäjoustoposta aiheutuvat päästövähennykset energiasektorilla ovat merkittäviä (-30% nykyisestä tasosta)

Lopuksi

Sähkön osuus kotitalouden käytettävissä olevista tuloista 1995-2016

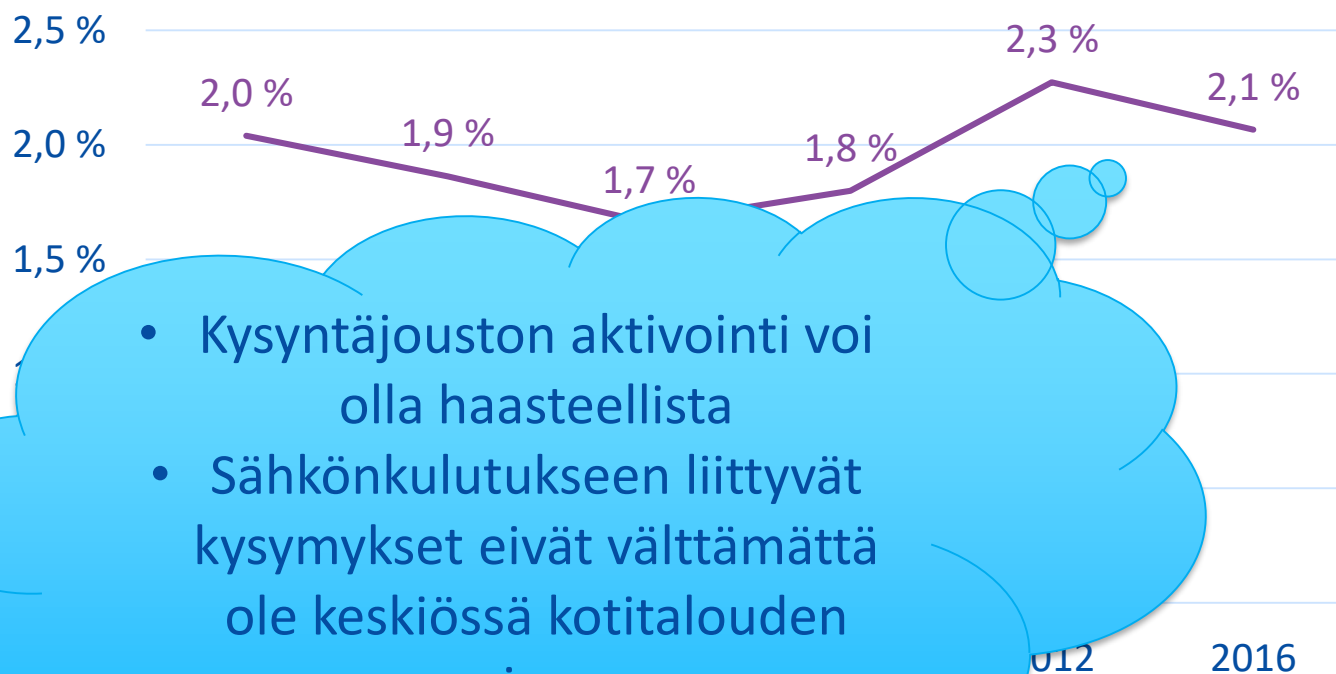

Lähde: Suomen virallinen tilasto (SVT), Tilastokeskus

Lopuksi

Sähkön osuus kotitalouden käytettävissä olevista tuloista 1995-2016

- Kysyntäjouaston aktivointi voi olla haasteellista
- Sähkönkulutukseen liittyvät kysymykset eivät välttämättä ole keskiössä kotitalouden arjessa

suomen virallinen tilasto (SVT), Tilastokeskus

Lopuksi

Sähkön osuus kotitalouden käytettävissä olevista tuloista 1995-2016

Lähde: Suomen virallinen tilasto (SVT), Tilastokeskus

Lopuksi

- **Kysyntäjousto on keskiössä tulevaisuuden energiamarkkinoilla**
- **Tutkimustietoa kuluttajien preferensseistä tarvitaan lisää, jotta kysyntäjoustopalvelut, -tuotteet ja -sopimukset osataan suunnitella vastaamaan kuluttajien mieltymyksiä**
- **Tutkimusta kuluttajien sähkönkulutuskäyttäytymisestä ja kulutusjoustosta tarvitaan myös kokeilujen kautta**

Lähteet:

- Broberg, T. & Persson, L. (2016). Is our everyday comfort for sale? Preferences for demand management on the electricity market. *Energy Economics*, 54, 24-32. doi://doi.org/10.1016/j.eneco.2015.11.005
- Ruokamo, E., Kopsakangas-Savolainen, M., Meriläinen, T. & Svento, R. (2018). Towards flexible energy demand – Household preferences for dynamic contracts, services and emissions reductions. Saatavilla: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3263517>
- Ruokamo, E., Karhinen S. & Huuki, H. (2018). Voiko päästövähennys toimia kysyntäjouston ajurina? – Kotitalouksille kelpaavat pienemmätkin säästöt, jos päästövähennys on merkittävä. Web Article 30.10.2018. *Tekniikka & Talous*. Saatavilla: <https://www.tekniikkatalous.fi/tekniikka/energia/voiko-paastovahennys-toimia-kysyntajouston-ajurina-kotitalouksille-kelpaavat-pienemmatkin-saastot-jos-paastovahennys-on-merkittava-6747005>
- Ruokamo, E. (2017). Joustaville energiapalveluille olisi kysyntää, mutta missä tarjonta? Web Article 7.2.2017. *Tekniikka & Talous*. Saatavilla: <http://www.tekniikkatalous.fi/tekniikka/energia/joustaville-energiapalveluille-olisi-kysyntaa-mutta-missa-tarjonta-6621779>.
- Suomen virallinen tilasto (SVT): Kotitalouksien kulutus [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-3533. 2016, Laatuseloste: kotitalouksien kulutus 2016 . Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 17.1.2019]. Saatavilla: http://www.stat.fi/til/ktutk/2016/ktutk_2016_2018-10-02_laa_001_fi.html

BCDC

ENERGY

Kiitos!

bcdcenergia.fi

[@bcdcenergia](https://twitter.com/bcdcenergia)